

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců JUDr. Věry Šimůnkové a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci žalobce **P. Č.** proti žalovanému **předsedovi Městského soudu v Praze**, Spálená 2, 120 00 Praha 2, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem,

t a k t o :

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou dne 8. 11. 2012 u Městského soudu v Praze (dále též „MěS“) a usnesením Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 4. 4. 2013, č. j. Nad 20/2013-9, delegovanou z důvodu nutnosti Krajskému soudu v Praze domáhal ochrany před nezákonným zásahem na základě ustanovení § 82 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a to vydáním rozsudku, jímž by správní soud určil, že

- A. „pokyny a příkazy J. Č. z Informačního centra MěS v Praze k žalobci i justiční stráži dne 13. září 2012 byly projevem libovůle, tedy nezákonné“
- B. „paragraf 188-191 pokynu MS ČR č. j. 505/2001-Org. vrcholného orgánu státní správy soudů, sídlem obecně známým v Praze, určený všem soudům mimo nejvyšších, je v nesouladu s právním řádem ČR a jeho aplikací kanceláři MěS v Praze bylo a nadále je porušováno žalobcovo právo nebyť objektem útisku ze strany orgánu veřejné moci.“

Žalobce v žalobě vylíčil, že tři dny předem požádal emailem o nahlížení do spisů Městského soudu v Praze a tyto žádosti dne 13. září 2012 předal před nahlížením i v listinné podobě. Pracovnice informačního centra, J. Č., po něm však přesto ještě požadovala podpis soudní osobou dosud nevyplněného záznamu o nahlédnutí do spisu, a to ještě před samotným uskutečněním nahlížení do spisu. Ústní žádosti o nahlížení do spisu sp. zn. 8 Ca 129/09 učiněné nejméně dvě hodiny před nařízeným jednáním pracovnice bránila s odkazem na to, že spis studuje soudce. K výtkám žalobce pracovnice odmítla přivolat nadřízenou osobu a předstírala hovor s ní po telefonu. Po podání písemné stížnosti pak vyzvala přítomnou justiční stráž, aby žalobce vyvedla z informačního centra násilím s odůvodněním, že jsou žádosti vyřízeny, a to poté, co žalobci ukázala zfalšovaný záznam o tom, že nahlížel do spisu po deváté hodině. Na téhož dne podanou „kompletní stížnost na protiprávní až blbské jednání soudní osoby“ bylo reagováno vyrozuměním sp. zn. St 204/12 z 12. 10. 2012 tak, že stížnost je zjevně nedůvodná, neboť kromě návštěvy žalobce se u soudu dosud při nahlížení do spisu neseťkali s žádným problémem.

Žalobce výslovně poukazoval na to, že žaloba směřuje vůči orgánu státní správy soudů – předsedovi Městského soudu v Praze, přičemž zmiňuje, že každý soud je organizační složkou státu a jeho předseda je orgánem moci výkonné. Žalobce též zdůrazňoval, že žalobní návrh B

není návrhem na přezkum právní normy. Jednání pracovnice informačního centra soudu žalobce vytýkal, že pokynem k protokolaci *ante rem* toho, co má být teprve poznamenáno, je každá osoba, byť různou měrou, zasažena. Žádná soudní osoba nesmí dávat nikomu iracionální či nekvalifikované pokyny a pracovnice informační kanceláře není ani osobou řídící ozbrojený sbor a tedy nesmí dávat pokyny justiční stráž. Nahlížení do spisu není úkonem soudu vázaným na splnění podmínek, avšak přesto jej soudní osoba podle žalobce podmiňovala nemravným způsobem. Žádná osoba nesmí účastníku řízení vyhrožovat tím, že mu neumožní nahlížení, pokud neuposlechne iracionálního pokynu – podmínění nahlížení záznamem či dokonce protokolací *ante rem*. Soudní osoby také nesmí falšovat údaje v záznamech či vnášet do nich nepravdivé informace. Pokud Ministerstvo spravedlnosti vydává vadné tiskopisy, soud jej má na to upozornit. Pracovnice také jednala libovolně, poněvadž žalobci nesdělila jméno a číslo kanceláře odpovědné nadřízené osoby a ani ji k řešení zjevně konfliktní situace nepřivolala. Vyrozumění o vyřízení stížnosti považuje žalobce za výsměch a podivuje se nad tím, že žalovaný s příslušnou instrukcí Ministerstva spravedlnosti nakládá jako se závaznou, když soudce je vázán pouze Ústavou a zákony a když instrukce není též závazná pro mimosoudní osoby.

Soud po zjištění, že žaloba je včasná a obsahuje potřebné náležitosti, se zabýval přípustností žaloby.

Podle § 82 s. ř. s. se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. se správním orgánem rozumí orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jakož i fyzická nebo právnická osoba nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.

Podle § 126 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“) předseda krajského soudu vykonává státní správu krajského soudu a okresních soudů v jeho obvodu. Vedle toho podle odst. 2 téhož ustanovení předseda krajského soudu dbá o důstojnost jednání a dodržování zásad soudcovské etiky v řízeních, vedených u krajského soudu a u okresních soudů v jeho obvodu, a o to, aby v těchto řízeních nedocházelo ke zbytečným průtahům. K tomu účelu, a to i s využitím elektronické evidence věcí, vedených u krajského a okresních soudů, provádí prověrky soudních spisů, dohlíží na úroveň soudních jednání a vyřizuje stížnosti.

Z koncepce zavedené v zákoně o soudech a soudcích je zřejmé, že v činnosti soudů je třeba rozlišovat případy, kdy je soudci a pracovníky soudu vykonávána moc soudní (tzv. jurisdikční složka) a případy, kdy pracovníci soudu jednající z pověření orgánu státní správy soudů vykonávají správní činnost a kdy je tedy jejich jednání považováno za úkon správního orgánu. V tomto směru, pokud by jednání pracovnice informačního centra bylo součástí státní správy soudu, bylo by třeba její jednání přičítat příslušnému orgánu státní správy soudů, tj. podle § 126 zákona o soudech a soudcích předsedovi Městského soudu v Praze, jako jednání oprávněné úřední osoby ve smyslu § 15 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jejíž pověření by bylo specificky založeno příslušnými ustanoveními rozvrhu práce vydávaného podle § 40 až 45 zákona o soudech a soudcích. Žalobcem provedené označení žalovaného, byť není přehledně uvedeno v hlavičce podané žaloby, se tak jeví být trefné. Navíc v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným

zásahem je osoba žalovaného určena tvrzením žalobce a soud je tímto určením (na rozdíl od postupu v řízení o žalobě proti rozhodnutí podle § 69 s. ř. s.) vázán. Proto označení žalovaného v usnesení NSS o delegaci věci zdejšímu soudu považuje Krajský soud v Praze za nesprávné a řídí se dále tvrzením žalobce.

Pro věc je však podstatná ta skutečnost, že žalobcem vyličené peripetie se v plném rozsahu týkají výkonu oprávnění nahlížet do spisu, tak jak je upraveno v ustanovení § 45 s. ř. s. Žalobce vytýká pracovníci informačního centra dle jeho názoru nesprávný postup plynoucí z aplikace v žalobě zmíněných ustanovení vnitřního kancelářského řádu, kterému se žalobce odmítl podrobit, což následně vedlo k znemožnění nahlížení do spisu a nakonec i k vyvedení žalobce z prostor informačního centra.

Právo žalobce nahlížet do spisu je upraveno v procesní normě a nikoliv v ustanoveních jiných právních předpisů. Toto právo je podrobněji upraveno též ustanovením § 8 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů, tj. vyhlášky, kterou vydává Ministerstvo spravedlnosti na základě zmocnění v § 374 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) za účelem podrobnější úpravy organizace práce a úkolů zaměstnanců při výkonu soudnictví včetně postupu notáře při provádění úkonů v řízení o dědictví, postupu při doručování písemností, postupu soudů při výkonu rozhodnutí a kancelářské práce u soudů včetně správní agendy. Byť to s ohledem na její stáří není výslovně uvedeno, jde nepochybně i o předpis provádějící ustanovení § 134 s. ř. s., podle něž Ministerstvo spravedlnosti právním předpisem upraví podrobnosti pro vyřizování věcí správního soudnictví krajskými soudy, organizaci práce a úkoly jejich zaměstnanců při výkonu správního soudnictví.

Nahlížení do spisu je podle přesvědčení Krajského soudu v Praze integrální součástí výkonu moci soudní, což naznačuje i skutečnost, že v otázkách nahlížení do spisu rozhoduje předseda příslušného senátu (srov. § 45 odst. 2 a odst. 6 s. ř. s.) a nikoliv orgán státní správy soudů. Pokud příslušný rozvrh práce soudu přenáší břímě organizačního zajištění nahlížení do spisu z pracovníků jednotlivých soudních oddělení, kteří jsou podřízeni příslušnému předsedovi senátu, na centrálně zřízenou informační kancelář, nic to nemění na skutečnosti, že pracovník informační kanceláře je ve věci nahlížení do určitého soudního spisu vždy podřízen i nadále tomu kterému předsedovi senátu, který ve věci rozhoduje. To pak platí i pro oprávnění pracovníka informačního centra pro případ, že se osoba usilující o nahlížení do spisu odmítne podrobit jeho pokynům a komunikace s ní již k ničemu nevede, požádat o asistenci s vyvedením osoby justiční stráž. Protože jde o výkon pravomoci bezprostředně související s výkonem soudní činnosti (stejně např. jako při nuceném vyvedení účastníka či jiné osoby na pokyn předsedy senátu z jednací síně v průběhu jednání soudu), spadá i takový pokyn justiční stráž do jurisdikční složky činnosti soudu.

Žalobcem napadené pokyny a příkazy pracovníce informačního centra a její postup opírající se o ustanovení vnitřního kancelářského řádu je tak třeba přičítat příslušnému předsedovi senátu a je namístě je považovat za výkon moci soudní, nikoliv správní. Nejedná se tedy o nezákonný zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu.

Postup podle ustanovení soudního řádu správního je však určen k ochraně před akty správních orgánů. Ochrany proti postupu pracovníků soudu při výkonu soudní moci se nelze domáhat žalobami podle soudního řádu správního, nýbrž procesními prostředky v rámci řízení ve věcech, v nichž žalobce usiloval o nahlížení do spisu. Jestliže by překážky, jež měly být žalobci kladeny ve výkonu práva nahlížet do spisu ve své věci, byly posouzeny jako nezákonné a jestliže by představovaly porušení jeho procesních práv v řízení do té míry, že by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, mohl by se žalobce s úspěchem domáhat zrušení rozhodnutí ve věci samé podáním příslušného opravného prostředku (kasační stížnosti, odvolání, dovolání).

Není ani vyloučeno to, že předseda senátu po zjištění případné nezákonnosti tuto napraví již v průběhu vlastního řízení před Městským soudem v Praze.

Napadení úkonů soudní osoby činěných v rámci jurisdikční složky soudní moci žalobou podle soudního řádu správního je však nepřípustné, neboť k tomuto účelu tento typ soudní ochrany neslouží (srov. obdobně rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2005, č. j. 8 Ans 2/2005-63, publikovaný pod č. 692/2005 Sb. NSS).

Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže je návrh podle tohoto zákona nepřípustný.

S ohledem na shora učiněnou argumentaci soudu nezbylo, než žalobu jako nepřípustnou odmítnout.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 28. května 2013

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Vlasáková